

УДК 342.9

А. О. Лапіка
здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ЯКЕ РЕГУЛЮЄ ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ МІСЦЕВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ В ГАЛУЗІ БЮДЖЕТУ ТА ФІНАНСІВ

Постановка проблеми. Діяльність місцевих державних адміністрацій останні роки виявилась неефективною, що зумовлено недалекою політикою, особливо у сфері фінансових відносин що вплинуло на забезпечення соціально-економічного розвитку громадян. Порушення пропорцій доходи – видатки в бюджетній сфері призводить до політичного протистояння між органами центральної та місцевої влади. Нераціональне управління місцевими бюджетами систематично призводить до постійного недофінансування державних установ у сфері освіти, медицини, культури і спорту, відповідно, таке становище потребує нагальних змін.

Тому, реформування адміністративно-правових засад діяльності місцевих державних адміністрацій зумовлене необхідністю удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює діяльність державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Державне управління та адміністративно-правові засади діяльності місцевих державних адміністрацій розглянуто у працях: О. Ф. Андрійко, О. М. Іщенко, А. М. Коваленка, В. В. Копейчикова, В. В. Кравченка, Ю. В. Мельника, Н. Р. Нижник, В. Ф. Опришка, В. Ф. Погорілка, А. Ф. Ткачука, В. М. Шаповала та інших.

Контроль бюджетних ресурсів, а також управління фінансами органами влади розглядали у своїй працях науковці: В. Андрущенко, Т. Бондарук, О. Кириленко, Д. Полозенко, О. Сунцова, В. Суторміна, В. Федосов та інші.

Проте, проблема регулювання діяльності державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів залишилась недостатньо вивченою, що зумовлює подальші наукові пошуки.

Мета статті – виділити та науково обґрунтувати пропозиції стосовно удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює діяльність державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Місцеві бюджети являються важливою самостійною ланкою бюджетної системи України, оскільки забезпечують фінансову автономію адміністративно-територіальних центрів, а тому зміна умов їх формування і виконання може негативно позна-

читися на реалізації економічної політики держави. Дотримання вимог бюджетного законодавства України здійснюється на всіх стадіях бюджетного процесу. Управління в галузі бюджету та фінансів на місцевому рівні реалізується державними місцевими адміністраціями з дотриманням принципів бюджетного законодавства.

Основні напрямки реформування діяльності державних місцевих адміністрацій знайшли в своє відображення в ряді концепцій уряду України.

Указ Президента України «Про Концепцію державної регіональної політики» від 25 травня 2001 року № 341/2001, у якому зазначається, що головною метою державної регіональної політики є створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів, підвищення рівня життя населення, забезпечення додержання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного її громадянина [12]. Проте, даний Указ має ряд недоліки, зокрема, не вказано роль державних місцевих адміністрацій у процесі реалізації державної регіональної політики та невизначено ступінь їх відповідальності за виконання заходів спрямованих на виконання соціально-економічних програм для розвитку місцевих громад, не здійснено розподіл владних повноважень між державними місцевими адміністраціями та органами місцевого самоврядування щодо питань формування та розподілу місцевих бюджетів.

Указ Президента України «Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні» від 28 травня 2006 р. № 810/98 виданий з метою забезпечення реформування системи державного управління в Україні, створення умов для побудови відповідно до Конституції України демократичної, соціальної, правової держави, утвердження і забезпечення прав людини і громадянина [11].

Проте, даний нормативно-правовий акт визначає лише основні напрями діяльності місцевих державних адміністрацій, не конкретизуючи повноваження у сфері місцевих фінансів та бюджету.

Варто зазначити, що основні засади децентралізації були закладені в Розпорядженні Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції щодо внесення змін до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві

державні адміністрації» від 1 березня 2001 р. № 69-р. Даним нормативно-правовим актом передбачалося усунути неузгодженість і дублювання повноважень місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування зумовлюють невизначеність їх відповідальності, послаблюють державний і громадський контроль за результатами їх практичної діяльності [17]. Проте, це не усунуло наявних суперечностей між місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування стосовно управління в галузі місцевих бюджетів та фінансів. Між цими державними органами точиться конкуренція за розподіл бюджетних коштів на ті чи інші програми соціально-економічного розвитку.

Однак, положення даних концепцій не вирішують суперечностей в управлінні місцевими фінансами та бюджетами на рівні державних місцевих адміністрацій, органів місцевого самоврядування та громад; окремі пункти містять лише декларативний характер, відсутній реальний план дій. У зв'язку із чим, необхідно удосконалити нормативно-правові засади регулювання діяльності державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів.

Крім того, виникає потреба в удосконаленні системи прогнозування доходів та видатків місцевих бюджетів на наступний бюджетний період і розробленні прогнозу середньострокових показників місцевих бюджетів.

Науковці О. П. Гетманець, Д. В. Коробцова вважають, що намагання державних органів збалансувати бюджет, а не прийняти фінансовий документ для виконання покладених на державу функцій у відповідності до інших принципів бюджетного права частково пояснюється відсутністю законодавчо закріплених принципів бюджетного процесу [3, с. 207].

Варто уточнити, що збалансування місцевого бюджету передбачає вирівнювання надходжень і видатків, що проводиться за допомогою коригуючих заходів (скорочення видатків, взяття державного кредиту, вирівнювання показників). Нажаль, існуюча форма фінансового вирівнювання в Україні слабо стимулює місцеві державні адміністрації до зростання доходів чи пошуку нових джерел фінансування, що призводить до «зрівняння» у надходжень та видатків.

Проблематика розбалансованості бюджетів (державного та місцевих) прямо залежить від організації бюджетного процесу, а саме його організації на стадії складання та виконання бюджету. В сучасних умовах сере загрозливих вад бюджетного процесу в Україні необхідно виділити його прийняття поспіхом, що відповідно позначається на процесі його виконання. Збалансовуючи бюджет, зокрема і на вимогу Міжнародного валютного фонду, постійно виникає потреба внесення змін

та доповнень до закону про бюджет на відповідний рік. Підсумком такої практики стала відсутність бюджетної стабільності та бюджетної захищеності в державі, результатом чого є втрата довіри населення та бізнесу до держави як гаранта законності і правопорядку [3, с. 207].

На нашу думку, місцевим державним адміністраціям варто посилити внутрішній контроль за бюджетним процесом та управління фінансами. Цього можна досягти, наприклад, за допомогою аудиту, що дозволить здійснити досягти ефективного і результативного контролю за бюджетними коштами на всіх стадіях бюджетного процесу.

Д. В. Швець вказує, що аналіз стану законності дає підстави для висновку про недостатню ефективність контролю у фінансовій, бюджетній, податковій сферах, в управлінні й розпорядженні державним майном. Тому контрольна діяльність у зазначених сферах потребує суттєвого вдосконалення й коригування. Зокрема матеріали контролюючих органів свідчать про те, що в їхній роботі мають місце недоліки під час збору інформації, аналізу, реалізації інформації про правопорушення. Рівень інформаційного обміну даними між різними перевіряючими органами про стан законності в сферах їх компетенції є також вкрай низьким [19, с. 64].

Однією з важливих управлінських функцій в галузі бюджету і фінансів є функція контролю. Результативність роботи місцевих державних адміністрацій у бюджетному процесі значною мірою залежить від системи контролю за виконанням положень конституції України, законів, указів Президента України, постанов кабінету Міністрів України, рішень, та інших документів.

Дієвий державний контроль є необхідною умовою виявлення та усунення недоліків у бюджетному процесі та управлінні фінансами, а також виявлення факторів, що їх породжують. Контроль у галузі бюджету та фінансів можна тлумачити, як управлінську функцію, метою якої встановлення відповідності між плановими бюджетними надходженнями та витратами, що забезпечує цільове використання коштів, перевірка стану виконання прийнятих рішень.

На нашу думку, варто закріпити до переліку повноважень місцевих державних адміністрацій проведення внутрішнього фінансового та бюджетного контролю.

Дослідниця К. М. Роменська акцентує увагу на важливості контролю за дотриманням бюджетного законодавства. В умовах змін бюджетного законодавства вона вбачає, що контроль потребує вдосконалення і посилення, для чого необхідно: по-перше, вдосконалити роботу всіх учасників бюджетного процесу, наділених повноваженнями з питань контролю; по-друге, забезпечити прийняття обґрунтованих управлінських рішень

щодо використання бюджетних коштів; по-третє, попереджати настання випадків порушень бюджетного законодавства; по-четверте, забезпечити достовірність показників бюджетної звітності, що аналізуються, застосовуючи правильні тлумачення ефективності використання бюджетних коштів при обчисленні результатів [18, с. 785].

До суб'єктів, які здійснюють контроль за використанням бюджетних коштів на місцях та перевіряють дотримання вимог бюджетного законодавства належать органи Державної аудиторської служби України, органи Державної фіскальної служби України, органи Державної казначейської служби України та інші контролюючі інституції, які мають такі повноваження.

Отже, зважаючи на наявні труднощі, постає необхідним удосконалення адміністративного законодавства України, яке регулює діяльність державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів.

На основі вивчення положень Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV [14], Бюджетного кодексу України від 8 липня 2010 року № 2456-VI [2], Податкового кодексу України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI [8], можна виділити два напрямки удосконалення адміністративного законодавства України: підконтрольність та підзвітність діяльності державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів перед місцевими громадами; удосконалення та розширення напрямків співпраці державних місцевих адміністрацій з органами місцевого самоврядування в галузі бюджету та фінансів.

Розглянемо і охарактеризуємо окреслені напрямки удосконалення адміністративного законодавства України, яке регулює діяльність державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів.

а) Підконтрольність та підзвітність діяльності державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів перед громадянами.

Реалізація принципів підконтрольності та підзвітності діяльності державних місцевих адміністрацій перед громадянами є на сьогодні важливим пріоритетом для розвитку демократичних відносин у правовому суспільстві. Важливим є посилення адміністративної відповідальності посадових осіб та державних службовців за нецільове використання державних коштів, протиправні та корупційні діяння в галузі бюджету та фінансів.

Як справедливо зауважує дослідниця В. М. Малиновська, юридична відповідальність як різновид соціальної відповідальності є важливим засобом забезпечення законності і правопорядку в країні, дотримання прав і свобод людини та забезпечення належної реалізації державними органами та їх посадовими обов'язками своїх повноважень,

визначених законом, отже, є істотним фактором побудови правової держави в Україні [7, с. 7].

Соціальної відповідальності породжує політичну підзвітність органів влади і відображається у тому як вони виконують взяті на себе зобов'язання, передвиробні програми і обіцянки, вирішують проблеми суспільства.

Підзвітність означає, що наділені владними повноваженнями і відповідальністю органи влади зобов'язані аргументовано доповідати і обговорювати результати своєї діяльності з громадою. Цей принцип був впроваджений для забезпечення того, щоб місцеві (виборні) представники та службовці брали відповідальність та були відповідальними за свою діяльність перед громадою [1].

Підзвітність за результати роботи пов'язана із фінансовою відповідальністю. Розвиток демократичних відносин в суспільстві знайшов своє відображення у фінансово-бюджетній сфері органів влади, серед яких провідне місце займають фінансовий контроль і підзвітність діяльності місцевих державних адміністрацій громадянам.

Фінансова підзвітність – це моніторинг та оприлюднення інформації по розподіл, розміщення та використання фінансових ресурсів. Такі завдання виконуються за допомогою інструментів аудиту, бюджетування та обліку [1].

Поняття «підзвітності держави у сфері бюджету і фінансів» відображається у публічному обґрунтуванні органами виконавчої влади проекту бюджету, надходжень і видатків, планів роботи, результатів виконання бюджету за певний календарний період, громадське їх обговорення, а також несення відповідальності за ці результати.

Підконтрольність і підзвітність органів виконавчої влади – певний стан (режим) організаційних відносин між органами виконавчої влади, за яким один орган має право перевіряти діяльність іншого, включаючи право скасовувати чи зупинити дію його актів, а той зобов'язаний надавати необхідні можливості для таких перевірок і звітувати про свою діяльність [6].

Взаємодія між місцевими державними адміністраціями з громадськими інституціями в галузі бюджету та фінансів регулюється наступними нормативно-правовими актами: Закони України: «Про стимулювання розвитку регіонів» від 8 вересня 2005 року № 2850-IV [15]; «Про засади державної регіональної політики» від 5 лютого 2015 року № 156-VIII [9]; Постанови кабінету Міністрів України: «Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору» від 14 травня 2015 р. № 378 [10]; Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів» від 23 травня 2007 р. № 308-р [16].

Згідно із положеннями Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV, місцеві державні адміністрації та їх голови при здійсненні своїх повноважень підзвітні і підконтрольні: перед Президентом України і Кабінетом Міністрів України (стаття 30), перед відповідними міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади (стаття 31), перед обласними та районними радами у частині делегованих повноважень (стаття 34), структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій підзвітні та підконтрольні головам відповідних місцевих державних адміністрацій, а також органам виконавчої влади вищого рівня (стаття 42) [14].

Проте, в тексті даного закону відсутнє положення про підконтрольність та підзвітність діяльності державних місцевих адміністрацій перед громадянами, що є неприйнятним для демократичної держави. Оскільки, головним джерелом влади в країні є народ, а місцеві державні адміністрації мають повноваження щодо управління в галузі місцевих бюджетів та фінансів, пропонується доповнити статтю 38 «Відносини місцевих державних адміністрацій з громадянами» Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV поправкою, яку слід викласти в наступній авторській редакції: «Місцеві державні адміністрації відповідальні за свою діяльність та підзвітні перед громадянами щодо управління місцевим бюджетом та фінансами. Кожного календарного року, до 30 грудня, місцеві державні адміністрації мають звітувати про доходи, видатки, розподіл, дефіцит та джерела його покриття місцевого бюджету».

Внесення авторської поправки дозволить реалізувати принципи підконтрольності і підзвітності місцевих органів виконавчої влади у галузі управління місцевим бюджетом та фінансами, підсилить відповідальність голів місцеві державні адміністрації та державних службовців за нецільове використання державних коштів, попередження правопорушень та корупційних діянь.

Для закріплення права об'єднань громадян контролювати стан фінансового забезпечення об'єктів соціальної інфраструктури пропонується доповнити статтю 37 «Відносини місцевих державних адміністрацій з об'єднаннями громадян» Закону України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV поправкою, яку слід викласти в наступній авторській редакції: «Об'єднання громадян мають право бути суб'єктами (учасниками) контролю щодо перевірки стану фінансування об'єктів соціальної інфраструктури (дитячих садочків, шкіл, лікарень, поліклінік, спортивних комплексів на інше). Об'єднання громадян мають право ініціювати незалежні фінансові перевірки, у разі виявлення фактів порушень

щодо фінансування об'єктів соціальної інфраструктури та розподілу бюджетних коштів, шляхом направлення відповідного клопотання до органів Державної аудиторської служби України, органів Державної фіскальної служби України, органів Державної казначейської служби України».

На нашу думку, ухвалення такої поправки дозволить отримати об'єднанням громадян важіль контролю над відповідною державною місцевою адміністрацією щодо фінансового забезпечення та утримання об'єктів соціальної інфраструктури.

б) удосконалення та розширення напрямків співпраці державних місцевих адміністрацій з органами місцевого самоврядування в галузі бюджету та фінансів.

В Конституції України визначено дві системи влади у регіонах: місцеві державні адміністрації, що являють собою місцеві органи виконавчої влади, та місцеве самоврядування, яка є формою публічної влади, що реалізується територіальними колективами і сформованими органами.

Слід зазначити, що згідно статті 140 Конституції України від 28 червня 1996 року органи місцевого самоврядування (районні та обласні ради) представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст [5].

Стаття 74 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР вказує, що органи та посадові особи місцевого самоврядування несуть відповідальність за свою діяльність перед територіальною громадою, державою, юридичними і фізичними особами [13].

Удосконалення взаємодії між місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування вимагає впровадження механізмів узгодження рішень, які зачіпають інтереси та права місцевого самоврядування, громад; вирішення проблеми делегування повноважень виконавчої влади місцевому самоврядуванню, а також створення адміністративно-правового механізму контролю за законністю здійснення повноважень.

Досвід областей України, Н. Т. Гончарук та Л. Л. Прокопенко виділили основні організаційно-правові форми взаємодії місцевих органів влади: утворення спеціальних органів на паритетних началах для реалізації спільних програм, здійснення конкретних дій в певних сферах життєдіяльності території; проведення координаційних нарад (семінарів) за участю керівників і посадових осіб місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування; проведення спільних дій із комплексних питань і планування з розподілом обов'язків між учасниками їх реалізації; проведення спільних засідань колегій і президій та прийняття спільних розпоряджень головою відповідної місцевої державної адміністрації та головою обласної (районної) ради; складання

аналітичних оглядів спільної діяльності органів місцевого управління з метою виявлення позитивного досвіду і його впровадження; існування спільних ЗМІ; спільне проведення масово-культурних заходів [4].

Співпраця місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування дає позитивний ефект, унаслідок чого забезпечуються необхідні правові умови та механізм для здійснення державного управління в регіонах.

Оскільки, між місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування виникають конфлікти стосовно розподілу і управління бюджетними коштами, необхідно внести поправку до Статті 26 «Виключна компетенція сільських, селищних, міських рад» Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР [13], яку слід доповнити 58 пунктом і викласти його у авторській редакції: «Органи місцевого самоврядування мають право приймати участь розробці проєктів місцевих, обласних, районних бюджетів, за поданням вносити зміни до них відстоюючи інтереси територіальних громад. Мають право контролювати надходження і видатки місцевих, обласних, районних бюджетів».

Таким чином, будуть враховуватися законні інтереси і права органів місцевого самоврядування, що дозволить уникнути конфліктів щодо недофінансування окремих об'єктів соціальної інфраструктури на місцях, а також контролювати витрати державних коштів.

Вважаємо за потрібне доповнити статтю 35 «Відносини місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування територіальних громад і їх посадовими особами» Закону України: «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 року № 586-XIV [14] абзацом 7 де визначити відповідні напрямки співпраці, виклавши у авторській редакції: «Співпраця місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування може здійснюватися в галузі бюджету та фінансів, що передбачає: забезпечення адміністративних процедур реалізації повноважень місцевих державних адміністрацій в галузі бюджету та фінансів; забезпечення юридичних гарантій діяльності державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів в Україні; утворення спільних спеціальних органів для реалізації бюджетних програм розвитку регіонів, здійснення адміністративних дій в певних сферах фінансового забезпечення об'єктів соціальної інфраструктури; проведення координаційних нарад, (семінарів) за участю керівників і посадових осіб місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування щодо вирішення окремих питань фінансового забезпечення».

Така поправка, певною мірою урегулює відносини місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування щодо співпраці в бюджетній та фінансовій сфері. Це дозволить усунути конфлікти в частині розподілу повноважень та налагодити конструктивний правовий діалог щодо формування та розподілу бюджетних коштів.

Отже, узгодження порядку взаємодії місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування та громадськістю щодо формування та розподілу бюджету та фінансів слід очікувати наступних переваг:

- забезпечення адміністративних процедур реалізації повноважень місцевих державних адміністрацій в галузі бюджету та фінансів;
- забезпечення юридичних гарантій діяльності державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів в Україні;
- усунення конфлікту інтересів між державними місцевими адміністраціями з органами місцевого самоврядування та громадськими інституціями в галузі бюджету та фінансів;
- громадський контроль за діями державних службовців, з метою запобігання адміністративним правопорушенням, фальсифікації документів фінансової звітності, корупції, нецільового використання державних коштів.

Тому, необхідно налагодити умови публічності діяльності місцевих державних адміністрацій при здійсненні ними процедур планування бюджету, розподілу, контролю та нагляду в галузі фінансів, зокрема через співпрацю із засобами масової інформації та громадського оприлюднення проєктів бюджету, звітів виконання, актів перевірки, аудиторські висновки тощо. Необхідно забезпечити можливість прямої участі представників громадських організацій під час проведення нарад та засідань на сесіях державної місцевої адміністрації, органах місцевого самоврядування, відстоювання власних позицій під час розгляду питань щодо розподілу місцевих фінансів та формуванню бюджету.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Розглянуто урядові концепції щодо удосконалення діяльності державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів, на основі чого виділено два напрямки удосконалення адміністративного законодавства України: підконтрольність та підзвітність діяльності державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів перед місцевими громадами; удосконалення та розширення напрямків співпраці державних місцевих адміністрацій з органами місцевого самоврядування в галузі бюджету та фінансів.

Запропоновано зміни до положень Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в частині управління місцевими бюджетом та розподілом фінансів, які спрямовані

на розширення повноважень державних місцевих адміністрацій стосовно управління державними коштами, покращення податкового регулювання.

Виділено і охарактеризовано два напрямки удосконалення адміністративного законодавства України: підконтрольність та підзвітність діяльності державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів перед місцевими громадами; удосконалення та розширення напрямків співпраці державних місцевих адміністрацій з органами місцевого самоврядування в галузі бюджету та фінансів.

Доведено, що взаємодія місцевих державних адміністрацій з органами місцевого самоврядування та громадськими інституціями в галузі бюджету та фінансів має ґрунтуватися на принципах: публічності, гласності, законності, підзвітності, цільової спрямованості, результативності. Обґрунтовано необхідність здійснення контролю за місцевими бюджетами та фінансами органами місцевого самоврядування та громадськими інституціями з метою попередження правопорушень.

Перспективами подальших досліджень може бути вивчення зарубіжного досвіду щодо управління місцевими бюджетами і фінансами, а також можливість його застосування в Україні.

Література

1. Академія громадської участі. URL: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-12-Accountability.pdf>.
2. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
3. Гегманець О. П., Коробцова Д. В. Принципи бюджетного права України: Монографія. Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2017. 268 с.
4. Гончарук Н. Т., Прокопенко Л. Л. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування: правові та функціональні аспекти. *Теорія та практика державного управління*. 2011. Вип. 1. С. 321-329. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2011_1_52.
5. Конституції України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
6. Концепція адміністративної реформи в Україні. *Термінологічний словник*. URL: <http://www.kr-admin.gov.ua/Reforms/Ua/div7.html>.
7. Маліновська В. М. Юридична відповідальність як різновид соціальної відповідальності. *Вісник Вищої ради юстиції*. 2010. № 2. С. 58-65. URL: <http://www.vru.gov.ua/Docs/a150710.pdf>.
8. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
9. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 5 лютого 2015 року № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>.
10. Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору: Постанова Кабінету міністрів України від 14 травня 2015 р.

№ 378. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2015-п#Text>.

11. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 28 травня 2006 р. № 810/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98#Text>.

12. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25 травня 2001 року № 341/2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/341/2001#Text>.

13. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text>.

14. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року № 586-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.

15. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України від 8 вересня 2005 року № 2850-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>.

16. Про схвалення Концепції реформування місцевих бюджетів: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р. № 308-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-р#Text> <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/308-2007-р#Text>.

17. Про схвалення Концепції щодо внесення змін до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації»: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 березня 2001 р. № 69-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/69-2001-р#Text>.

18. Роменська К. М. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства та його удосконалення. *Вісник Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського*. Випуск 16. 2017. С. 782-786.

19. Швець Д. В. Актуальні проблеми вдосконалення контрольної діяльності у сфері виконавчої влади. *Сучасні проблеми адміністративного права та процесу: тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 черв. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, каф. адмін. права і процесу ф-ту № 3. Харків, 2017. С. 64-66.*

Анотація

Лаліка А. О. Удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює діяльність державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів. – Стаття.

В статті визначено, що місцеві бюджети є важливою ланкою бюджетної системи України, оскільки забезпечують фінансову автономію адміністративно-територіальних центрів, реалізують економічну політику на місцях.

Мета статті – виділити та науково обґрунтувати пропозиції стосовно удосконалення адміністративного законодавства, яке регулює діяльність державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів.

Розглянуто ряд концепцій щодо реформування діяльності державних місцевих адміністрацій запропонованих урядом України визначено їх переваги і недоліки. Доведено, що результативність роботи місцевих державних адміністрацій у бюджетному процесі значною мірою залежить від системи контролю місцевих фінансів.

Автором запропоновано зміни до положень Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» в частині управління місцевими бюджетами та розподілом фінансів, які спрямовані на розширен-

ня повноважень державних місцевих адміністрацій стосовно управління державними коштами, покращення податкового регулювання.

Виділено і охарактеризовано два напрямки удосконалення адміністративного законодавства України: підконтрольність та підзвітність діяльності державних місцевих адміністрацій в галузі бюджету та фінансів перед місцевими громадами; удосконалення та розширення напрямків співпраці державних місцевих адміністрацій з органами місцевого самоврядування в галузі бюджету та фінансів.

Доведено необхідність здійснення контролю за місцевими бюджетами та фінансами органами місцевого самоврядування та громадськими інституціями з метою попередження правопорушень.

Ключові слова: місцевий бюджет, фінанси, регулювання, місцеві державні адміністрації, державне управління.

Аннотація

Липика А. А. Совершенствование административного законодательства, регулирующего деятельность государственных местных администраций в области бюджета и финансов. – Статья.

В статье определено, что местные бюджеты являются важным звеном бюджетной системы Украины, поскольку обеспечивают финансовую автономию административно-территориальных центров, реализующих экономическую политику на местах.

Цель статьи – выделить и научно обосновать предложения по совершенствованию административного законодательства, регулирующего деятельность государственных местных администраций в области бюджета и финансов.

Рассмотрен ряд концепций по реформированию деятельности государственных местных администраций предложенных правительством Украины, определены их преимущества и недостатки. Доказано, что результативность работы местных государственных администраций в бюджетном процессе в значительной степени зависит от системы контроля местных финансов.

Автором предложены изменения с положениями Закона Украины «О местных государственных администрациях» и Закона Украины «О местном самоуправлении в Украине» в части управления местными бюджетами и распределением финансов, направленных на расширение полномочий государственных местных администраций по управлению государственными средствами, улучшение налогового регулирования.

Выделены и охарактеризованы два направления совершенствования административного законодатель-

ства Украины: подконтрольность и подотчетность деятельности государственных местных администраций в области бюджета и финансов перед местными общинами; усовершенствование и расширение направлений сотрудничества государственных местных администраций с органами местного самоуправления в области бюджета и финансов.

Доказана необходимость осуществления контроля за местными бюджетами и финансами органов местного самоуправления и общественными институтами в целях предупреждения правонарушений.

Ключевые слова: местный бюджет, финансы, регулирование, местные государственные администрации, государственное управление.

Summary

Lypika A. O. Improvement of administrative legislation regulating the activities of state local administrations in the field of budget and finance. – Article.

The article defines that local budgets are an important part of the budget system of Ukraine, as they provide financial autonomy of administrative-territorial centers, implement economic policy on the ground.

The purpose of the article is to identify and scientifically substantiate proposals for improving the administrative legislation governing the activities of state local administrations in the field of budget and finance.

A number of concepts for reforming the activities of state local administrations proposed by the Government of Ukraine are considered, and their advantages and disadvantages are identified. It is proved that the effectiveness of local state administrations in the budget process largely depends on the system of control of local finances.

The author proposes amendments to the provisions of the Law of Ukraine "On Local State Administrations" and the Law of Ukraine "On Local Self-Government in Ukraine" in terms of local budget management and financial allocation, which are aimed at expanding the powers of state local administrations to manage public funds.

Two directions of improvement of the administrative legislation of Ukraine are allocated and characterized: control and accountability of activity of the state local administrations in the field of the budget and finance before local communities; improving and expanding the areas of cooperation of state local administrations with local governments in the field of budget and finance.

The necessity of control over local budgets and finances by local self-government bodies and public institutions in order to prevent offenses has been proved.

Key words: local budget, finance, regulation, local state administrations, public administration.